

Obiectul de studiu al economiei politice

Stiinta economica a aparut in a doua jumatate a secolului al XVIII-lea si inceputul secolului al XIX-lea, avand ca obiect de studiu economia societatii, fenomenele si procesele care au loc in cadrul acesteia, dar si metodele de functionare a structurii ei. Ea s-a identificat initial cu *economia politica*.

Istoria societatii umane ilustreaza stradanii necontenita a oamenilor, de a-si usura eforturile pentru obtinerea celor necesare traiului. In aceasta preocupare permanenta, oamenii percep tot mai mult necesitatea cunoasterii realitatilor inconjuratoare, nevoia de a intelege cauzele declansarii anumitor fapte, evenimente, fenomene, procese economice, inlantuirea dintre ele, tendintele ce se contureaza in evolutia lor, pentru ca astfel, in cunostiinta de cauza si tinand seama de ele in actiunile practice, sa-si poata diminua eforturile depuse pentru obtinerea bunurilor necesare.

Ulterior, stiintei economice i s-au atribuit continuturi si definitii diferite, cum ar fi : stiinta opiniilor rationale si eficiente, stiinta care studiaza actiunea indivizilor si grupurilor de indivizi in procesul de productie, schimb si cansum al bunurilor si serviciilor, in scopul satisfacerii cerintelor si nevoilor nelimitate ale oamenilor cu resurse limitate.

Renumitul economist Paul A. Samuelson, considera ca „economia politica este cea mai veche arta si cea mai moderna stiinta” si era de parere ca ea are ca obiect de studiu „modul in care ne decidem sa folosim resursele productive rare, cu intrebuintari alternative, pentru realizarea scopurilor propuse”. Ideea atasarii, in vederea echilibrarii lor cu nevoile nelimitate ale oamenilor si societatii, se intalneste si la alti economisti. Astfel Raymond Barre afirma ca „economia politica este stiinta administrarii resurselor rare in societatea umana.

La majoritatea economistilor se regaseste un element comun marcat de situarea obiectului de studiu al economiei politice pe termenul activitatii umane consacrata obtinerii bunurilor economice care asigura existenta oamenilor si a societatii, a luptei pentru depasirea constrangerilor generate de limitarea resurselor in raport cu nevoile oamenilor, ce sunt in continua expansiune.

Exista insa si alte definitii. De exemplu : economia analizeaza evolutia globala a sistemului economic, adinca tendintele preturilor, ale productiei si subocuparii. Ea ajuta la elaborarea masurilor de politica economica cu ajutorul carora guvernele pot sa imbunatateasca rezultatele activitatilor economice. Insa, economia este si stiinta care se ocupa cu studiul monedei, al bancilor, capitalului si al bogatiei.

In concluzie, tinand seama de aceste definitii se poate spune ca nevoia de cunoastere a realitatii vietii economice, limitata initial la fapte si fenomene dispartate si restranse ca sfera, se extinde treptat la intreaga viata economica. Grupurile sociale, colectivitatile si chiar societatea sunt interesate in cercetarea si cunoasterea cat mai aprofundata a economiei in ansamblul ei, aceasta devenind cu timpul un domeniu distinct, de sine statator al cunoasterii si obiect de studiu pentru stiinta economica.

Economia etse o stiinta reala, legata de viata reala si are un rol important in sistemul stiintelor contemporane. Luand in considerare faptul ca, astazi gandirea

economica stiintifica trebuie sa se reflecte si in actele de guvernament, in politica economica, in comportamentul uman si a agentilor economici, in mod special.

Sporirea rolului economiei ca stiinta presupune cunoasterea nu numai a procesele economice, direct vizibile, ci si a relatiilor de cauzalitate, ce tin esenta lucrurilor. De exemplu : relatia dintre *cerere-oferta-pret* si relatia dintre *perfectionare factorilor de productie si randamentul utilizarii lor*.

Cu ajutorul stiintei economice, oamenii intra totodata in posesia unui sistem de cunostiinte stiintifice, de categorii economice, de teorii, de concepte, legi economice, de metode si tehnici de analiza, ce reprezinta suportul stiintific de lucru in practica economica. Totodata, este foarte important luarea in considerare a intereselor economice care pot fi puse in miscare in directia stimulării dezvoltării economice.

Odata cu trecerea timpului, stiinta economica a progresat considerabil, fiind astazi reprezentata printr-un numar mare de discipline, care formeaza un tot unitar structurat pe mai multe grupe, cum ar fi :

- ☞ stiintele economice fundamentale din care face parte economia politica sau teoria economica generala;

- ☞ stiintele economice functionale ca : marketing-ul, management-ul, contabilitatea si statistica;

- ☞ stiintele economice teoretico-aplicative care se subdivid in stiinte economice de ramura si stiinta unitatilor economice, cum ar fi: circulatia banasca, finante-credite;

- ☞ stiintele istorice economice si ale gandirii economice;

- ☞ economia mondiala, ce include relatiile economice internationale, relatiile valutar-financiare internationale;

- ☞ stiintele economice de granita din care fac parte econometria, psihologia economica, sociologia economica, cibernetica economica, protectia mediului natural.

Acest sistem al stiintelor economice este dinamic si deschis, iar diferitele stiinte componente sunt legate intre ele prin obiectul de studiu general, unitar, cat si prin baza teoretica si metodologica comuna, avand astfel atat o vocatie teoretica, cat si una practica; sistemul imbogatindu-se de la o perioada la alta, pe masura progresului cercetarilor stiintifice.

Prin obiectul lor si prin scopul pe care-l au, de cunoastere cat mai profunda a vietii economico-sociale, stiintele economice, au in primul rand o *functie cognitiva*, insa ele indeplinesc si o *functie normativa*, care indica agentilor economici mijloacele ce trebuiesc folosite pentru a face ca activitatea economica sa fie cat mai eficienta si sa-si poata atinge scopul.